

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 8/2020-50

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 4. februára 2021 v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a zo sudcov Petra Straku a [REDACTED] prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného Prosman a Pavlovič advokátska kancelária, s. r. o., Hlavná 31, Trnava, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Tomáš Pavlovič, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 36 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Cdo 86/2018 z 30. júla 2019 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo sťažovateľa [REDACTED] na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Cdo 86/2018 z 30. júla 2019 p o r u š e n é b o l i .

2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Cdo 86/2018 z 30. júla 2019 z r u š u j e a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie.

3. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti [REDAKOVANÉ] n e v y h o v u j e .

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky je p o v i n n ý nahradit' sťažovateľovi trovy konania 346,26 eur (slovom tristoštyridsaťšesť eur a dvadsaťšesť centov) na účet jeho právneho zástupcu Prosman a Pavlovič advokátska kancelária, s. r. o., Hlavná 31, Trnava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením zo 14. januára 2020 prijal na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), v časti, v ktorej namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 36 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Cdo 86/2018 z 30. júla 2019 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“). Sťažovateľ sa okrem toho, aby súd konštatoval porušenie jeho ústavných práv, domáhal aj zrušenia napadnutého rozhodnutia s tým, že vec sa vráti Krajskému súdu v Trenčíne na ďalšie konanie. Okrem toho si uplatnil náhradu trov konania.

2. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sťažovateľ uviedol, že najvyšší súd mu odoprel právo na spravodlivý proces tým, že odmietol jeho dovolanie z dôvodu, že neuviedol žiadne prípustné dôvody dovolania; najmä neuviedol, v čom videl nesprávne právne posúdenie, a nešpecifikoval rozhodnutia najvyššieho súdu, ktorými rozhodol inak ako krajský súd. Sťažovateľ zdôraznil, že v dovolaní jasne vymedzil otázku, či v danom prípade došlo k vzniku pracovného pomeru. Okrem toho uviedol, že nebol dôvod na to, aby najvyšší súd jeho dovolanie odmietol, ak neuviedol konkrétne rozhodnutia najvyššieho súdu, v ktorých bolo rozhodnuté inak ako v konaní na odvolacom súde.

3. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 36 ods. 1 ústavy sťažovateľ uviedol, že jeho vzťah so žalovaným mal byť posúdený ako pracovnoprávny vzťah, a nie ako vzťah obchodnoprávny. Poukázal na to, že medzi ním a žalovaným bol simulovaný obchodnoprávny vzťah, ktorý sa navonok prejavoval uzavretou obchodnou zmluvou a tým, že platil odvody ako podnikateľ, no v skutočnosti išlo o pracovný pomer, keďže zmluva obsahovala pracovnoprávne prvky a práce boli u žalovaného vykonávané dlhodobo a výlučne pre neho.

4. Najvyšší súd sa k doručenej ústavnej sťažnosti vyjadril tak, že zopakoval dôvody, pre ktoré bolo dovolanie sťažovateľa odmietnuté.

5. Zúčastnená osoba ([REDACTED], [REDACTED]), ktorá v konaní pred všeobecnými súdmi vystupovala ako žalovaný, sa k sťažnosti vyjadrila tak, že poukázala na jednotlivé skutkové tvrdenia sťažovateľa, ktoré buď vyvracala, dopĺňala o ďalšie skutočnosti alebo inak interpretovala s tým, že zdôrazňovala, že v ich vzťahu nešlo o simuláciu, ale o skutočný obchodnoprávny vzťah.

II.

6. Sťažovateľ sa žalobou doručenou okresnému súdu 14. decembra 2015 domáhal určenia existencie pracovného pomeru medzi ním a žalovaným z dôvodu, že činnosť, ktorú vykonával pre žalovaného, napĺňala všetky znaky závislej práce predpokladané Zákonníkom práce, hoci formálne sťažovateľ vykonával tieto činnosti na základe opakovane uzatváraných zmlúv o dielo. O žalobe rozhodol okresný súd po vykonaní všetkých, stranami navrhnutých dôkazov rozsudkom z 23. mája 2016 tak, že žalobu sťažovateľa zamietol.

7. Z odôvodnenia rozsudku okresného súdu je zrejmé, že pri svojom rozhodnutí musel posúdiť komplexný skutkový stav, ktorý sa skladal z viacerých prvkov vzťahu medzi sťažovateľom a žalovaným. Súd vychádzal z toho, že sťažovateľ bol živnostníkom už od roku 2006 a že žalovaný vznikol ako podnikateľský subjekt až v máji 2012.

Pre žalovaného sťažovateľ pracoval od vzniku žalovaného až do úrazu v septembri 2013. Tento úraz sťažovateľ utrpel pri práci v prevádzke žalovaného. Sťažovateľ so žalovaným pravidelne na obdobie jedného mesiaca podpisoval listinu, v ktorej bol sťažovateľ označený ako zhotoviteľ a žalovaný ako objednávateľ. Predmetom činnosti sťažovateľa bolo vykonávanie zámočníckych prác pri opravách strojnotechnologických zariadení. Rozsah zhotovenia diela bol kontrolovaný a odsúhlasovaný v dennom zázname stavby oprávneným zamestnancom žalovaného na základe skontrolovaných výkonov. Okrem toho v dennom zázname boli súčasne žalovaným odsúhlasované počty hodín strávených sťažovateľom pri zhotovovaní diela. Odpracované hodiny boli podkladom pre pravidelnú mesačnú fakturáciu za zhotovenie diela. Počty odpracovaných hodín v jednotlivé dni boli rozdielne. Na rozdiel od zamestnancov žalovaného sťažovateľ nepracoval v pevne určenom pracovnom čase a bol využívaný na rôzne operatívne práce. Keď žalovaný pre sťažovateľa nemal prácu, jednoducho mu oznámil, aby zostal doma. Na rozdiel od zamestnancov si sťažovateľ ani nevypisoval dovolenkové lístky, len poverenému zamestnancovi žalovaného oznámil, že do práce nepríde. Na rozdiel od zamestnancov sťažovateľ od žalovaného nefasoval pracovný odev a sám si zabezpečoval aj väčšinu pracovných pomôcok. Sťažovateľ na rozdiel od zamestnancov žalovaného nedostával príspevok na stravu.

8. Takto zistený skutkový stav okresný súd posúdil tak, že medzi sťažovateľom a žalovaným nevznikol pracovný pomer, ale obchodnoprávny vzťah objednávateľa a zhotoviteľa diela. To, že sťažovateľ robil pod dozorom zamestnanca žalovaného, bolo vysvetlené realizáciou protipožiarneho dozoru a bezpečnostnotechnického povolenia prác s tým, že v tomto dozore sa nerealizoval pracovnoprávny prvok nadriadenosti a podriadenosti. To, že sťažovateľ vykonával pre žalovaného prácu osobne a v súčinnosti so zamestnancami odporcu, bolo interpretované tak, že sťažovateľ nebol obmedzovaný inou osobou pri plnení predmetu diela. Okresný súd považoval za preukázané, že dielo ako predmet zmluvy sa odovzdávalo, keďže to vyplýva z denných záznamov stavby, v ktorých bola uvedená presná identifikácia diela a počet pracovných hodín, ktorý bol podkladom pre fakturáciu. Kontrola dochádzky sťažovateľa bola interpretovaná ako zisťovanie času potrebného na vykonanie diela. Z právneho posúdenia okresného súdu

je argumentačne zvýraznené, že sťažovateľ si bol počas celého obdobia vedomý, že nie je v pracovnom pomere, keďže počas celej doby si sám platil odvody. Ďalej bolo osobitne zdôraznené, že uzavreté zmluvy mali všetky náležitosti zmluvy o dielo podľa Obchodného zákonníka.

9. Na odvolanie sťažovateľa krajský súd rozhodnutie okresného súdu potvrdil, pričom sa stotožnil s jeho skutkovými a právnymi závermi. Odvolacie námietky sťažovateľa považoval za zhodné s námietkami, ktoré uplatnil pred okresným súdom. Na zdôraznenie správnosti právneho posúdenia krajský súd uviedol, že medzi sťažovateľom a žalovaným neexistoval pracovnoprávny vzťah alebo náznak existencie závislej práce podľa § 1 ods. 2 a 3 Zákonníka práce. Všetkým svedkom aj sťažovateľovi bolo zrejmé, že sťažovateľ vykonával pre žalovaného práce ako živnostník na základe platne uzatvorených zmlúv o dielo. Osobitne bola zvýraznená pravidelná mesačná fakturácia na základe súpisu vykonaných prác a odpracovaných hodín. Zrejma rozdielnosť objednaných a reálne vykonaných (odpracovaných) hodín na konkrétnom diele preukazuje nepravidelnosť prác žalobcu u žalovaného. Skutočnosť, že žalobca nevykonával u žalovaného práce v pracovnom pomere, podľa krajského súdu nevyplýva ani z toho, že sťažovateľ dohodnuté práce vykonával v podstate v rovnakom čase ako zamestnanci žalovaného a na základe usmerňovania zamestnancov žalovaného. Rovnako tomu nenasvedčuje ani to, že sťažovateľ mal rovnako ako zamestnanci žalovaného poskytnutú magnetickú kartu alebo že mu bola poskytnutá časť pracovných pomôcok. Okrem toho odvolací súd doplnil, že z vykonaného dokazovania nevyplýva osobná či hospodárska závislosť sťažovateľa na žalovanom.

10. Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie, ktoré odôvodnil dovolacím dôvodom podľa § 431 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), tvrdiac, že súd prvej inštancie mu nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku. Porušenie práva na spravodlivý proces videl v nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu. Odvolaciemu súdu vyčítal, že sa dostatočným spôsobom nevysporiadal s jeho argumentáciou obsiahnutou v odvolaní.

11. Sťažovateľ rozsudok odvolacieho súdu napadol aj z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci, ktoré videl v tom, že v spore boli dostatočne preukázané znaky potrebné na to, aby výkon jeho práce pre žalovaného bol posúdený ako závislá práca. Podľa sťažovateľa odvolací súd nesprávne na zistený skutkový stav použil ustanovenia Obchodného zákonníka. Prípustnosť dovolania sťažovateľ vyvodzoval z § 421 ods. 1 písm. c) Civilného sporového poriadku, podľa ktorého dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Následne sťažovateľ v dovolaní odkazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 21Cdo/2687/2012 zo 4. septembra 2013 a viaceré rozhodnutia Súdneho dvora Európske únie, pričom ich právne závery považuje za rozhodné pre posúdenie skutkového stavu tak, ako bol zistený okresným súdom.

12. O dovolaní sťažovateľa bolo rozhodnuté napadnutým rozhodnutím. Najvyšší súd dospel k záveru, že dovolanie sčasti dôvodov podľa § 431 Civilného sporového poriadku nebolo dôvodné. Čo sa týka nesprávneho právneho posúdenia veci, najvyšší súd dospel k záveru, že v dovolaní absentuje právne posúdenie veci, ktoré sťažovateľ pokladá za nesprávne a predovšetkým zdôvodnenie toho, v čom spočíva nesprávnosť právneho posúdenia, na ktorom odvolací súd založil svoje rozhodnutie. Najvyšší súd ďalej uviedol, že takémuto vymedzeniu dovolacieho dôvodu nezodpovedá len jednoduché tvrdenie žalobcu o tom, že odvolací súd mal na zistený skutkový stav právne aplikovať ustanovenia Zákonníka práce. Okrem toho hodnotil dovolanie sťažovateľa tak, že ho koncipoval len ako nesúhlas s rozhodnutím odvolacieho súdu, spochybňovanie správnosti ním prijatého skutkového a právneho záveru a polemiku s týmito závermi, čo nemožno považovať za riadne vymedzený dovolací dôvod. Preto dovolanie sťažovateľa nezodpovedá požiadavkám z hľadiska vymedzenia dovolacieho dôvodu v zmysle § 432 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku. Navyše, dovolací dôvod spočívajúci v nesprávnom právnom posúdení veci nie je prípustným dovolacím dôvodom bez ďalšieho, ale len ak sú odôvodnené aj predpoklady jeho prípustnosti uvedené v § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku. Podľa najvyššieho súdu povinnosť odôvodniť dovolanie prípustným

dovolacím dôvodom v prípade dovolacieho dôvodu, ktorým sa namieta nesprávne právne posúdenie veci spočívajúce v rozdielnej rozhodovacej praxi dovolacieho súdu, znamená povinnosť odôvodniť aj predpoklad vyplývajúci z § 421 ods. 1 písm. c) Civilného sporového poriadku, t. j. označiť rozdielnu rozhodovaciu prax dovolacieho súdu. Najvyšší súd vytkol sťažovateľovi, že neoznačil ani jedno rozhodnutie najvyššieho súdu.

13. Tomuto záveru predchádza definícia právneho posúdenia, pod ktorým najvyšší súd rozumie činnosť súdu spočívajúcu v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej norme, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá, alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval. Nesprávne právne posúdenie veci nemožno preto vymedziť nesprávnym či nedostatočným zistením skutkového stavu. Ani sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo jednoduché spochybňovanie jeho správnosti či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci významovo nezodpovedajú kritériám uvedeným v § 432 ods. 2 Civilného sporového poriadku.

III.

14. Z hľadiska ústavného posúdenia treba rešpektovať právomoc najvyššieho súdu ústavne konformným spôsobom vymedzovať si prípustnosť vecí v konaní o dovolaní a vychádzať z toho, že v prvom rade je vecou najvyššieho súdu určovať si koncepciu interpretácie prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov, a to za predpokladu, že táto nie je nepriateľská z hľadiska ochrany základných práv a slobôd. Z ústavného hľadiska je podmienkou, aby takáto interpretácia nebola svojvoľná, ale i formalistická a aby bola čo najustálenejšia, a teda súladná s právom na súdnu ochranu (II. ÚS 398/08, II. ÚS 65/2010). Reálne uplatnenie základného práva na súdnu ochranu predpokladá, že účastníkovi súdneho konania sa súdna ochrana poskytne v zákonom predpokladanej kvalite, pričom výklad a používanie príslušných zákonných ustanovení musí v celom

rozsahu rešpektovať základné právo v čl. 46 ods. 1 ústavy (IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 214/04, II. ÚS 249/2011, IV. ÚS 295/2012).

15. Z obsahu dovolania sťažovateľa vyplýva, že prípustnosť dovolania odvodzuje od ustanovenia § 421 ods. 1 písm. c) Civilného sporového poriadku, podľa ktorého dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Z obsahu dovolania sťažovateľa však na strane druhej vôbec nevyplýva, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Treba prisvedčiť najvyššiemu súdu, že dovolanie sťažovateľa neuvádza rozdielne rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré by riešili žalobou a zisteným skutkovým stavom nastolenú otázku právneho posúdenia, konkrétne či skutočnosti, ktoré boli v konaní zistené, zakladajú také právne posúdenie, na základe ktorého treba žalobe sťažovateľa vyhovieť.

16. K tomu treba uviesť, že Civilný sporový poriadok rozlišuje medzi náležitosťami dovolania (§ 428 CSP), vymedzením dovolacieho dôvodu (§ 431 a § 432 CSP) a prípustnosťou dovolania (§ 420 a § 421 CSP). Náležitosťou dovolania je okrem iného uvedenie dovolacích dôvodov, teda toho, z akých dôvodov sa dovolaním napadnuté rozhodnutie považuje za nesprávne. Dovolací dôvod v takomto prípade spočíva v uvedení právneho posúdenia veci, ktoré dovolateľ pokladá za nesprávne spolu s tým, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Sťažovateľ v tomto prípade jasne uviedol, že nedostatok právneho posúdenia bol v tom, že na zistený, relatívne zložitý a štruktúrovaný skutkový stav neboli použité ním uvedené normy, ktoré mali viesť k záveru, že medzi ním a žalovaným vznikol pracovnoprávny vzťah. Tým si sťažovateľ splnil svoje procesné povinnosti tak, aby najvyšší súd mohol dospieť k záveru o tom, či je jeho dovolanie prípustné, teda či je splnený niektorý z dôvodov prípustnosti tak, ako sú uvedené v § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku. Až po splnení povinnosti uviesť nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom sa sťažovateľ dopustil zjavnej nesprávnosti v tom, keď pod citáciou súdnych rozhodnutí iných ako slovenských súdov videl právnu otázku, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Z obsahu dovolania sťažovateľa,

nie z pomenovania dôvodu prípustnosti dovolania sťažovateľa je však zrejmé, že sťažovateľ nastoľuje otázku, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu nebola vyriešená a následne citáciou iných súdnych rozhodnutí dospieva k takému právnomu posúdeniu, ktoré je v protiklade s právnym posúdením odvolacieho súdu.

17. Najvyšší súd by k neprípustnosti dovolania mohol dospieť len v tom prípade, ak by sám poukázal na svoje vlastné rozhodnutia, v ktorých je otázka nastolená sťažovateľom už bez rozporov a ustálené vyriešená a zároveň sa odvolací súd od takejto praxe neodklonil. Len takáto konštrukcia môže viesť k ústavne konformnému konštatovaniu neprípustnosti dovolania. V tejto súvislosti možno len zopakovať (I. ÚS 51/2020, bod 51): „Zmyslom dovolania je okrem eliminovania zmätočných rozhodnutí (§ 420 v spojení s § 431 CSP) vytvárať jednotnú rozhodovaciu prax týkajúcu sa zásadných právnych otázok (§ 421 v spojení s § 432 CSP). Dovolatelia, ako aj širšia právnická obec očakáva odpovede na tieto otázky. Od najvyššieho súdu sa preto pri posudzovaní prípustnosti dovolania podaného podľa § 421 CSP oprávnene očakáva citlivý a dôsledný prístup pri zvažovaní, či určité jeho skoršie rozhodnutia nielen z formálneho hľadiska, ale aj reálne dávajú odpoveď na dovolateľom nastolenú právnu otázku zásadného významu. Len tak je možné naplniť cieľ dovolania, ktorým je riešenie otázok zásadného právneho významu a zjednocovanie judikatúry, čo sú podstatné prvky naplňania princípu právnej istoty. Naplnením tejto funkcie plní dovolanie aj celospoločenskú úlohu.“

18. V tomto prípade k tomu treba uviesť, že nestačí zvažovať len, či skoršie rozhodnutia určitú právnu otázku riešia, ale aj to, či takéto rozhodnutia vôbec sú. Takéto zváženie, ktorého výsledkom je záver o tom, či je dovolanie prípustné, nie je úlohou tých, ktorí dovolania podávajú, ale toho, kto o nich rozhoduje. Najvyšší súd svoje rozhodnutie o neprípustnosti dovolania musí založiť nie na precenení zjavného lapsusu dovolateľa, ale na tom, či dovolateľom nastolená právna otázka je správne a ustálené riešená v jeho rozhodovacej činnosti. Takéto posúdenie v napadnutom rozhodnutí chýba. Základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy sa priznáva v spojení čl. 51 ods. 1 ústavy, teda v medziach zákonov, ktoré tieto ustanovenia vykonávajú. Týmito ustanoveniami sú i príslušné normy, ktorých výklad viedol k odmietnutiu dovolania sťažovateľa. Najvyšší

súd môže na dovolaní položenú otázku odpovedať i odmietnutím dovolania podľa § 447 písm. c) Civilného sporového poriadku pre jeho neprípustnosť podľa § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku. V takomto prípade však odpoveď musí byť vyjadrená jasným odkazom na rozhodnutia, ktoré nastolenú otázku riešia tak, že ich možno považovať za ustálenú rozhodovaciú prax, od ktorej sa odvolací súd neodklonil. Zmysel noriem Civilného sporového poriadku o dovolaní bol v napadnutom rozhodnutí vyložený nesprávnym a ústavne nekonformným smerom, čo viedlo k nezodpovedaniu sťažovateľom nastolenej právnej otázky na nižšími súdmi zistený skutkový stav. To viedlo k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

19. Aj keď čl. 6 ods. 1 dohovoru priamo nevytvára povinnosť štátu zriadiť či už odvolacie alebo dovolacie súdy, štát, ktorý takéto inštancie zriadi, je povinný zabezpečiť účastníkom takýchto konaní základné záruky podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (Delcourt proti Belgicku, rozsudok ESĽP z 17. 1. 2017, bod 25). Súčasťou práva na spravodlivé súdne konanie je aj právo na meritórne rozhodnutie. Na sťažovateľom v dovolaní vyjadrenú právnu otázku nebola najvyšším súdom sformulovaná žiadna odpoveď. Preto došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

20. Vychádzajúc z porušenia základného práva sťažovateľa napadnutým rozhodnutím, ústavný súd toto rozhodnutie podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 133 ods. 2 a 3 písm. b) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) zrušil a vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie. To, že sťažovateľ žiadal zrušiť rozhodnutie najvyššieho súdu, no vec žiadal vrátiť krajskému súdu, ktorého rozhodnutie nenamietal, ústavný súd posúdil ako zrejmu nesprávnosť a podľa obsahu ústavnej sťažnosti dospel k záveru, že sťažovateľ chcel, aby bola vec po zrušení napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu vrátená práve tomuto súdu.

21. Sťažovateľ okrem porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy namietal aj porušenie svojho základného práva podľa čl. 36 ods. 1 ústavy, podľa ktorého zamestnanci majú právo na spravodlivé a uspokojujúce pracovné podmienky. K namietanému porušeniu tohto práva uviedol, že jeho vzťah so žalovaným mal byť posúdený ako pracovnoprávny vzťah, a nie ako vzťah obchodnoprávny. Posúdenie tejto otázky je predmetom dovolacieho konania na najvyššom súde tak, ako ju svojim dovolaním vymedzil sťažovateľ. Dovolanie je právnym prostriedkom, ktorým sťažovateľ môže dosiahnuť to, že v konečnom dôsledku bude vyhovené jeho žalobe o určenie existencie pracovného pomeru medzi ním a žalovaným. V konaní pred všeobecnými súdmi teda môže byť sťažovateľovi poskytnutá ochrana jeho základného práva podľa čl. 36 ods. 1 ústavy v medziach zákonov tak, ako to predpokladá čl. 51 ods. 1 ústavy. Okrem toho mu táto ochrana môže byť poskytnutá aj v rovine procesnoprávnej podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, keď o ochrane základných práv majú primárne rozhodovať všeobecné súdy.

22. Hoci sťažnosť sťažovateľa bola prijatá na ďalšie konanie aj sčasti porušenia základného práva podľa čl. 36 ods. 1 ústavy, k porušeniu tohto jeho základného práva napadnutým rozhodnutím nedošlo. Najvyšší súd sa v napadnutom rozhodnutí vôbec nezaoberal vecnou stránkou sporu medzi sťažovateľom a žalovaným a dovolanie sťažovateľa odmietol ústavne nekonformným spôsobom z procesných dôvodov. Napadnuté rozhodnutie neformuluje právny názor, ktorý by bol v rozpore so základným právom sťažovateľa podľa čl. 36 ods. 1 ústavy, pričom porušenie základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v tomto prípade neviedlo k porušeniu jeho práva podľa čl. 36 ods. 1 ústavy. Pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi napadnutým rozhodnutím a označeným základným právom preto ústavný súd v tejto časti ústavnej sťažnosti nevyhovel.

IV.

23. Zistené porušenie základných práv sťažovateľa odôvodňuje to, aby mu najvyšší súd podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde nahradil trovy konania, ktoré mu vznikli jeho zastúpením advokátom. Výška náhrady bola určená podľa vyhlášky Ministerstva

spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby je jedna šestina výpočtového základu, ktorým je priemerná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za predchádzajúci polrok (§ 1 ods. 3 v spojení s § 11 ods. 3 vyhlášky). Výpočtovým základom za úkony v roku 2019 je 980 eur. Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon v roku 2019 je 163,33 eur. Ústavný súd priznal sťažovateľovi náhradu za dva úkony právnej služby v roku 2019 (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti), čo spolu s náhradou podľa § 16 ods. 3 vyhlášky (2 x 9,80 eur) predstavuje 346,26 eur.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. februára 2021

Robert Šorl
predseda senátu